

KAINUUN LIITTO

Naisnäkökulmaa elinvoimapolitiikkaan - TUV kuuleminen Agenda 2030

Minna Komulainen, TkT, KTM • Kainuun liitto

Lausunnon pääteemat tulosten näkökulmasta:

1. Nuorten naisten osallisuuden kehittäminen
2. Tasa-arvoiset mahdollisuudet yliopistokoulutukseen
3. Kohtaanto-ongelman ratkaiseminen
4. Tasa-arvosuunnitelma
5. Viestinnän merkitys

KAINUUN LIITTO

Naisnäkökulmaa elinvoimapolitiikkaan - kokeilun tuloksia

- Kajaanin kaupungin ja Kainuun liiton yhteishanke 10/2020–2/2021 – toteuttajana MDI
- Tilastoja, kysely, haastatteluja ja raadit
- Kokeiluna naisraadit osallisuuden muotona: Kainuussa asuville nuorille naisille ja Kainuusta poismuuttaneille
- Kysely 520 vastaajaa

Kokeilun keskeiset tulokset

- Nuorten naisten ja nuorten miesten epätasapaino Kainuussa maakunnista vaikeimpia.
- 845 nuorta naista (20-29 v.) vähemmän kuin nuoria miehiä.
- Lähtemisen malli vahva nuorilla naisilla (20+), muuttavat opiskelukaupunkeihin, nuoret miehet jäävät
- Toimialojen segregaatio vahvaa Kainuussa, samaan aikaan työvoimapula
- **Naisnäkökulmaa elinkeinopolitiikkaan - kokeilun johtopäätös on, että yliopistollista koulutusta on hajautettava, jos halutaan vähentää nuorten naisten poismuuttoa alueilta ja tasoittaa sukupuolirakennetta.**

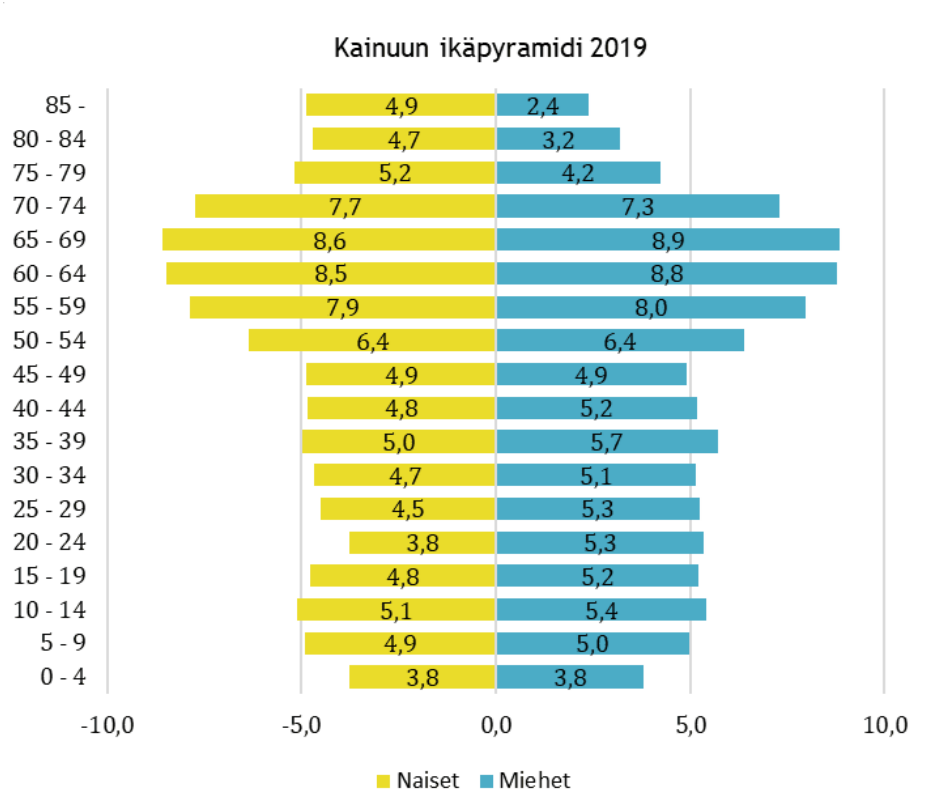

Naistyöpaikat auttavat lyhyellä tähtäimellä, segregaation purku pitkällä

1. Maakunnan kärkialojen tarkistaminen ja kohdentaminen myös naisenemmistöisille osaamisaloille
2. Läpileikkaavia, kohdennettuja toimia työpaikkojen lisäämiseksi naisenemmistöisillä osaamisaloilla.
3. Harjoittelupaikkaohjelma opiskelijoiden sitouttamiseksi työmarkkinoille.
4. Oppilaitosten, opinto-ohjaajien ja TE-palveluiden sukupuolitietoisen ohjauksen vahvistaminen segregaation purkamiseksi.
5. Naisten uraa ja monipuolista työllistymistä tukevia vertaisverkostoja ja koulutuksia.

Osallistaminen:

1. Osallistetaan kohdennetusti naisia maakuntaohjelman, kaupunkistrategian, tekemiseen esim. naisraatien tai sosiaalisen median naisryhmän kautta
2. Maakunnallinen tasa-arvo-ohjelma
3. Tuetaan avointa ja syrjimätöntä rekrytointia mm. anonyymin rekrytoinnin avulla.

Naisnäkökulma vahvistuu viestinnällä

1. Imago- ja brändiviestinnän sanoituksen, kuvaston, kohdeilmiöiden ja kanavien viritys naisnäkökulmaan sopiviksi naisraatien ja naisverkostojen kanssa
2. Kuntien ja maakunnan viestijöiden koulutus tunnistamaan ja ehkäisemään sukupuolittumista ja verkkovihaa.

Seuranta:

1. Seuraa elinvoimapolitiikkaa koskevia resurssi-, tulos- ja palautetietoja sukupuolittain tai tee tarvittaessa erillisselvitys.
2. Pyydä kyselyissä palautetta suunnitelmista myös sukupuolisensitiivisestä näkökulmasta
3. Sisällytä sukupuolivaikutusten arviointi osaksi elinvoimapolitiikan prosesseja, kuten maakuntaohjelman valmistelua.

Naisnäkökulma on tulevaisuustarina

1. Tulomuuton tuki, jotta asunnon, puolison työpaikan, perheen tarvitsemien palvelujen ja vapaa-ajan mahdollisuuksien löytäminen sujuu helposti.
2. Yhteisölliset (etä)työtilakokeilut ja kehittäminen toimivaksi konseptiksi.
3. Hyödynnä kokemusasiantuntijat ja raadit kunnallisten ja yksityisten palveluiden kehittämisessä naisnäkökulmasta.

Elinkeinorakenteen muutos, arvomaailman muutos ja muuttoliikkeen suunnan muuttaminen eivät lopulta koske vain naisia, vaan ovat alueen elinehto.

KAINUUN LIITTO

TAVOITE 4: Taata tasa-arvoinen koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet

4.2: Varhaiskasvatus

- Naisnäkökulmaa pilotin mukaan syrjäseudulla tulee aktiivisesti edistää naistyöpaikkojen säilyttämistä. Kainuussa pula varhaiskasvatuksen ammattilaisista sekä opettajista. Yliopistokoulutusta tarvitaan.

4.3: Ammatillisen koulutuksen reformi

- Yrittäjyyden, viestinnän ja taloustaitojen osaamisen kehittämisen kokeiluja tarvitaan
- Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma tärkeä. **Jotta Kainuun elinvoimaa naisnäkökulmasta voidaan vahvistaa ja turvata maakunnan kansantaloudellinen lisäarvo, maakuntaan pitää saada pysyvää yliopistollista perustutkintokoulutusta osaksi Kainuussa toimivaa Kajaanin yliopistokeskusta.**
- Lisäopintopaikat (4.3). **Riski:** Jos aloituspaikat kohdentuvat jo ennestään vahvoille yliopistopaikkakunnille, niiden vetovoima vain kasvaa ja syrjäseutujen nuoret naiset, muuttavat entistä enemmän pois maakunnasta. Tämän ehkäisemiseksi esitämme, että aloituspaikat hajautetaan ja niitä kanavoidaan Kainuuseen. Maisteriohjelmat eivät yksin riitä. Kainuuseen pitää saada pysyvää yliopistollista perustutkintokoulutusta, joka tarjoaa veto- ja pitovoimaisen vaihtoehdon naisille jäädä tai muuttaa Kainuuseen.

KAINUUN LIITTO

Tavoite 4. jatkuu…

4.4: Jatkuva oppiminen

- Yliopistollinen koulutus nuorten aikuisten ikäluokan pito- ja vetovoiman keskeisimpiä tekijöitä.
- Työvoimapulaan uudelleen koulutusta murtamaan segregaatiota sekä uudistamaan elinkeinorakennetta.
- Lastenkulttuurin tuki luo työmahdollisuuksia nuorille naisille ja uusia naistyöpaikkoja, alueellinen kattavuus.

4.5: Sukupuolten oppimistulosten erot

- Työttömien sivutoiminen opiskelu mahdollisuus asua Pohjois-Suomessa ja opiskella, jos työtä ei ole.

4.7: Kestävä kehitys koulutusasteilla

- Osallisuuden kehittäminen vähentää syrjäytymistä ja lisää yhteiskunnallista sitoutumista.
- Naisten ääni ja ideat puuttuvat elinvoiman, palvelujen, asumisen ja liikenteen kehittämisessä.
- Osallistamisen mallien kehittäminen ja kokeilut maakunnallisesti.

TAVOITE 5: Tasa-arvo, naisten ja tyttöjen oikeudet ja mahdollisuudet

5.1: Tasa-arvotilanne on hyvä, haasteita on.

- Anonyymi rekrytointi lisää työmahdollisuuksia syrjäseuduilla, iso askel segregaation purkuun

5.4: Perhevapaauudistus etenee, sukupuolinäkökulma.

- Segregaatioaloilla rekrytoimien määrätietoisempi kohdistaminen vähemmistöön.
- Työnantajille kampanja palkata nuoria naisia, paluumuuttajille

5.5: Tasa-arvo poliittisessa osallistumisessa hyvä, taloudellisessa päätöksenteossa ei

- Tarvitaan tasa-arvokampanjoita yrittäjyysjärjestöissä.
- Elinkeinopolitiikkaan osallistumisen vähyys, puutteet talousosaamisessa (matematiikka, taloustiede).
- Tarvitaan kynnystä madaltavia toimia, kampanjoita ja asennekasvatusta, että nuorille naisille saataisiin lisää tilaa ja heitä kutsuttaisiin mukaan kehittämään yhteisiä asioita.
- Maakuntiin tasa-arvotoimikunnat tai **maakunnalliset tasa-arvo-ohjelmat**, sekä huolehdittaisiin naisnäkökulman ja muun inklusiivisen näkökulman edistämisestä aktiivisesti.
- Naiset mukaan uuden teknologian ja innovaatioiden kehittämiseen, nuorille naisille elinkeinomahdollisuuksia ja purkaa segregaatiota.

KAINUUN LIITTO

TAVOITE 8: Edistää kestävää talouskasvua, työllisyyttä

8.3: Suomi edistää yrittäjyyttä ja yritysten kestävää kasvua

- 80 000 lisätyöllisen työllisyysvaikutukset. Hallituksen toimia suunnattavan niin että monipaikkaisuus, etätyön tekemisen mahdollisuudet, kaksoiskuntalaisuus. Yrittäjäpalvelussa erityisesti naisille suunnatut palvelut ja kokeilujen edistäminen.

8.5: Työllisyysaste on 71,9 %

- Kuntien muutto/tulopalvelun kehittäminen. Paluumuuton helpottamiseksi tarvitaan niin viestintätoimiin resurssointia, tietoa työmahdollisuuksista.
- Nuorten naisten poismuutosta kärsivillä alueilla naisyrittäjyyden edistäminen tasapainottaa kehitystä. Erikoistumisopintoja naisyrittäjyyteen.
- Alle 25-vuotiaalle ja vastavalmistuneelle työpaikka, sekä oppisopimuskoulutuksen lisääminen.

8.9: Matkailualan kestävyyden edistäminen

- Matkailun ohjelmakokonaisuus tärkeä koronapandemiasta kärsineelle toimialalle.
- Alan työmahdollisuudet nuorille naisille. Korona-aika on vähentänyt työpaikkoja matkailussa, kohdistunut naisiin.
- Luovien alojen kasvun ja kulttuurimatkailun vahvistaminen (8.9, 12.b) tukee koronasta kärsineitä aloja.

KAINUUN LIITTO

NAIS NÄKÖKULMAA KAINUUSEEN

HUONEENTAULU
NAISNÄKÖKULMAA KAINUUN PÄÄTTÄJILLE

Hyvä kainuulainen päättäjä,

Naisnäkökulmaa Kainuuseen -kokeiluhankkeessa olemme syksyn 2020 – alkuvuoden 2021 aikana tehneet selvitystä, työskennelleet raadeissa ja keränneet nuorten naisten näkemyksiä Kainuun kehittämiseksi. Olemme huolissamme ***kuuluuko nuorten naisten ääni*** tarpeeksi Kainuun päätöksenteossa. Tämä huoneentaulu antaa **10 askelta** siihen, kuinka nuorten naisten mielestä Kainuuta tulisi yhdessä kehittää. Edistetään siis näitä yhdessä.

1. TEKEMISTÄ JA YHTEISTYÖTÄ KAINUUSEEN

Muistetaan julkisessa keskustelussa ja vaalien alla positiivinen keskustelun sävy. Viedään Kainuuta positiiviselle kierteelle, tekemisen meininkiä esiin ja naisia arvostavalla Kainuu-hengellä viemme yhdessä kotiseutua eteenpäin! Se on kumppanuuksia, yhteistä tekemistä ja tulevaisuuden yhteistyötä yli kuntarajojen.

2. OSAAMISTA KAINUUSEEN

Koulutukseen panostetaan. Korkeakoulujen yhteistyöllä ja uusilla kokeiluilla tarjotaan monipuolisempia koulutusmahdollisuuksia Kainuussa. Kainuu tarjoaa menevää opiskelijaelämää. Kainuun osaamista kehitetään paikallisissa verkostoissa.

3. TYÖTÄ KAINUUSEEN

Kainuu kasvaa ja kehittyy työllä, kaupalla ja innovaatioilla. Sote-ala tarvitsee miehiä ja tekniikan alat naisia. Julkiset rekrytoinnit houkuttelevat uusia osaajia. Korkeakoulutettujen työmarkkinat on tehtävä näkyväksi. Monipaikkaisuus- ja etätyökehitykseen vastataan raikkailla ja yhteisöllisillä etätyötiloilla.

4. YLPEYTTÄ KAINUUSEEN

Ollaan ylpeästi kainuulaisia ja tuodaan parhaat puolet rinta rottingilla esiin. Kehutaan meidän kotiseutua. Kainuun heikkouksista teemme porukalla vahvuuksia. Itseironia ja huumori otetaan voimavaraksi. Maalaisuuden myönteiset puolet ja kainuulainen henki päivitetään 2020-luvulle.

KAINUUN LIITTO

Kainuun Liitto, Mallisettelua

5. PUHDASTA LUONTOA KAINUUSEEN

Kainuu tehdään puhtaan luonnon edelläjävijäksi: ympäristö kuntoon ja luontoarvot näkyväksi. Kainuulainen luonto PPsäilytetään seuraavalle sukupolvelle monimuotoisena ja puhtaana.

6. HYVINVOIVIA NUORIA KAINUUSEEN

Satsataan nuorten hyvinvointiin, kitketään nuorisotyöttömyys ja palautetaan nuorisotalot takaisin. Nuorten syrjäytymistä ehkäistään voimakkaammin. Panostetaan erityisopetukseen.

7. UNELMA-ASUMISTA KAINUUSEEN

Kainuun asuntomarkkinoita kehitetään. Kainuusta jokaiselle löytyy unelmien koti omaan elämäntilanteeseen. Edullisia vuokra-asuntoja on saatavilla helposti keskustoista. Asuminen vesistöjen ja luonnon lähellä on mahdollista tulevaisuudessakin. Kainuussa kaavoitetaan ahkerasti ja uutta laadukasta ja ekologista asumista kehitetään kotiseuduilla.

8. LIIKETTÄ JA KULTTUURIA KAINUUSEEN

Kainuussa liikuntamahdollisuudet ovat loistavia. Liikuntaa, musiikkia, rikasta ja monipuolista kulttuuria ja asukaslähtöistä järjestötoimintaa tuetaan. Kaupunkikulttuurille on tilaa ja ympärivuotinen tapahtumakalenteri kerää kainuulaisia ja vierailijoita yhteisen Kainuun kannustava liikunta- ja kulttuuri-ilmapiiri innostaa toiminnallaan koko Suomea.

esitellään

9. ONNELLISIA PERHEITÄ KAINUUSEEN

Kainuu on lasten maakunta. Lapsiperheiden palvelut toimivat, varhaiskasvatus on laadukasta ja synnytyssairaala pidetään toiminnassa. Huomioidaan perheiden moninaisuus. Lasten harrastaminen on edullista. Kotiäitien yksinäisyyttä ehkäistään ja perheen ja työelämän yhdistäminen on helpompaa. Kotihoito tukee ikäihmisiämme.

10. NUORIA NAISIA KAINUUSEEN

Puolueet tukevat myös nuoria naisia esiin ja johtopaikoille. Nuoret naiset tunnistetaan merkittävänä väestöryhmänä Kainuun kehitykselle. Kainuun työmarkkinoilla ei ole tilaa syrjinnälle. Tuetaan nuorten naisten mentorointia, urapolkuja ja verkostoitumista. Kerrotaan potentiaalisille paluumuuttajille uutta kainuulaista tasa-arvon tarinaa. Nuorten naisten ääni kuuluu päätöksenteossa.

KAINUUN LIITTO

KAINUUN LIITTO

Kiitos!

minna.komulainen@kainuunliitto.fi